

& Aquas Sextias nondum temporibus Zosimi Papæ jura Metropolitana habuisse, nec ea prius obtinuisse, quam cum ex parte Arelati ablata fuerunt post novam Galliarum divisionem & post Concilium Nicænum, & quæ diu ea divisione facta sedes Primatis novorum Metropolitanorum fuit. Eam adhuc post divisionem Metropolim fuisse utriusque Viennensis & utriusque Narbonensis ex hoc certum existimo, quod cum Episcopi Metropoleon civilium istarum Provinciarum partem illius authoritatis sedi suæ obtinere conarentur, hæc ad Hilarium Narbonensem, qui à sede Apostolica ante paucos annos authoritatem Metropolitanæ acceperat, ut tali innovationi obfisteret Zosimus Pontifex ^a scripsit in gratiam Primatus Arelatensis: *Ideoque vacuato eo quod* ^a Zosim. P. Epist. 3. *obtenuisse à sede Apostolica subreptitiè comprobatis, quia satis constitit Arelatensis Ecclesiæ Sacerdoti prisca id institutione concessum, ut non solum in Provincia Viennensi, sed etiam per duas Narbonenses, Episcopos faciat. Nam sanctæ memoriæ Trophimus, Sacerdos quondam Arelatensi urbi ab Apostolica sede transmissus, ad illas regiones tanti nominis reverentiam primus exhibuit, & in alios non immeritò, ea quam acceperat authoritate, transfudit. Atque hanc ordinandi consuetudinem, & Pontificatum loci illius, quem obtinuerat primus & justus, custoditum usque in proximum tempus, gestis apud nos habitis, multorum consacerdotum testimoniis approbatur.*

Sed & Episcopum Aquarum Sextiarum nondum tunc Metropolitanam fuisse secundæ Narbonensis clarissimè legitur in alia ejusdem Zosimi ^b Epistola ad ^b Idem Epist. 9. ad Patroclum. Patroclum Arelatensem adversus Proculum Massiliæ Episcopum, qui hujus Provinciæ ordinationes temere usurpat, qua Patroclum illum verum hujus Metropolitanum vocat his verbis: *Quid de Proculi damnatione censuerim, tenet conscientia tua, cum meo interesset examini, nec te gestorum nostrorum auctoritas latet, vel scriptorum, quæ de ipsius damnatione per terrarum diversa loca direximus. Unde Metropolitanus in te dignitatem atque personam, etiam Apostolicæ sedis auctoritate considera, in quem furtivè locum pro indebita Synodo Proculus usurpatum irrepsit.*

Quod item Ebredunum nondum Metropolis esset Ecclesiastica Alpium maritimarum, imperante Valentiniano III. evidenter patet ex Concilio Regensi in Galliis, quo Armentarii Ebredunensis Episcopi ordinatio nulla ex hoc declarata est, quod sine Metropolitanis voluntate facta fuisset: ejus verba ^c sunt: *Itaque ordinationem, quam Canones irritam definiunt, nos quoque evacuandam esse censuimus, in qua prætermissa trium præsentia, nec expetitis provincialium literis, Metropolitanus quoque voluntate neglecta, prorsus nihil quod Episcopum faceret ostensum est.* Hinc factum est, ut Saturninus Arelatensis Episcopus Biterrense Concilium adhuc sub Constantio Imperatore tamquam in propriæ Provinciæ Ecclesia celebrarit, ipsique præfuerit, teste ^d Sulpitio Severo: necnon ut Symmachus Papa Aquensi Antistiti præceperit Arelatensi subesse tamquam proprio Metropolitanis, his ^e verbis: *Et si tam Ecclesiæ Aquensis Antistes, vel alius quilibet Metropolitanis Pontifici juxta Canonum definitionem vocatus obtemperare noluerit; noverit subdendum se, quod non optamus, Ecclesiasticæ discipline.* ^c Conc. Regens. se Can. 2. ^d Sulpit. Sever. l. 2. ^e Symmach. P. Ep. 11. ad Cæsar. Arel.

Fateor hanc adeo amplam authoritatem intra limites Provinciæ Viennensis secundæ quantum ad jura Metropolitana à summis Pontificibus, sicut inferius docebitur, postea contractam fuisse. Hi æquum judicantes, ut Episcopi novarum Metropoleon civilium etiam pro Metropolitanis Ecclesiasticis haberentur, ipsis authoritatem consecrandorum Episcoporum suæ cujusque Provinciæ, aliorumque ejusmodi muniõrum obeundorum dederunt: sed non obstat, quominus verum sit quod diximus, Arelatum olim Metropolim fuisse totius Narbonensis latè sumptæ ante Constantinum.

Nec minus certum est ex hac limitum contractione ortam esse Arelatensis Episcopi contentionem cum Viennensi, quæ à Patribus ^f Concilii Taurinensis ^f Conc. Taurin. Can. 2. postea dirempta est. Cæpit Viennensis Episcopus ab institutione Viennensis